

ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

BILTEN

Februar 2026

BROJ LXIII

Ramazan Šerif Mubarek Olsun

SADRŽAJ

03

UVODNIK

04

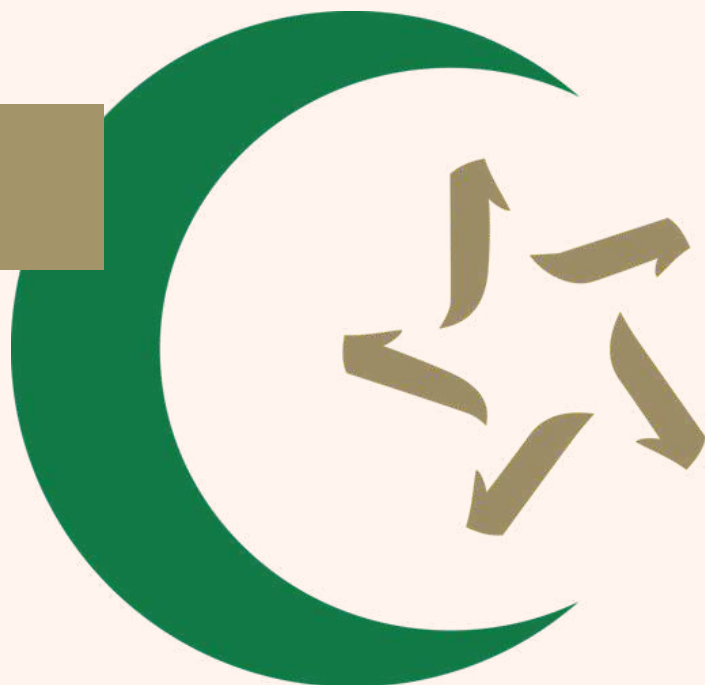
AKTIVNOSTI IZ ZAJEDNICE I DŽEMATA

16

TEME IZ DUHOVNOSTI

29

OSTALI TEKSTOVI & INFORMACIJE

INFORMATIVNE NOVINE
ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U
ŠVEDSKOJ

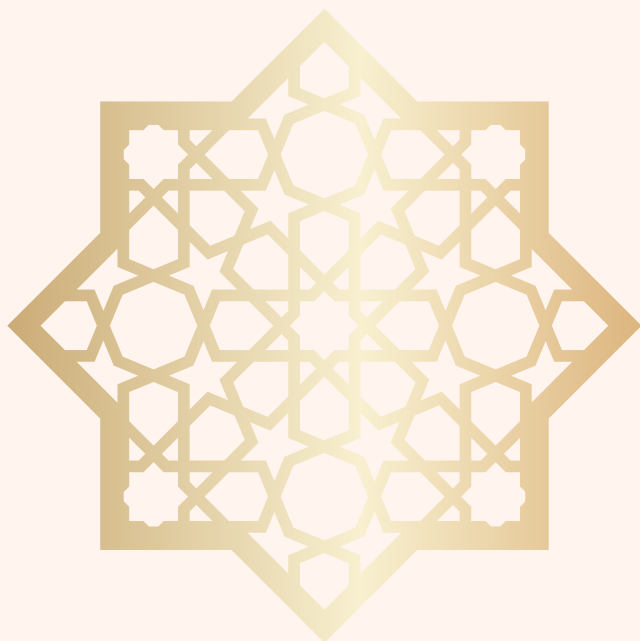
GLAVNI UREDNIK:
IDRIZ-EF. KARAMAN, GLAVNI IMAM

IZVRŠNI & TEHNIČKI UREDNIK:
NEZIR-EF. ŠPIODIĆ

E-MAIL:
BILTEN@IZB.SE

WEB:
WWW.IZB.SE

IZDAVAČ:
ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA
U ŠVEDSKOJ

Riječ UREDNIKA

Poštovana braćo i sestre!

Živimo u vremenu raznih nesreća. Crne hronike su prepune te vrste događaja. Nažalost, tim događajima ne pristupamo uvijek na odgovarajući način.

Zato na početku ovog uvodnika preporučujemo 22. i 23. ajet sure El-Hadid, u kojima Allah, dž.š., kaže:

”

Nijedna nesreća neće zadesiti ni Zemlju, niti vas lično a da nije u Knjizi prije nego što i damo da se desi – to je, uistinu Bogu lahko, da ne biste žalili za onim što vas je mašilo, a da ne biste ni likovali zbog onoga što vam je dao, jer Bog ne voli nikakve uobraženjake i hvalisavce.“

U ovih nekoliko Božijih riječi skriveno je mnogo mudrosti, o čemu bismo trebali što češće razmišljati.

Prije svega, trebamo biti svjesni da suštinski razlog zašto se šta dešava, zna samo Gospodar svjetova. Na nama je da budemo zadovoljni i zahvalni Allahu, dž.š., na svemu što nam se desi. Podjednaka je greška biti očajan i razočaran, ukoliko nam se učini da neko ima više i bolje, kao i uzoholiti se kad mi imamo više i bolje.

Poslanik, a.s., nas savjetuje da se, kad smo u izobilju, sjetimo onih koji imaju manje od nas, a da se, kad nam šta usfali, sjetimo onih koji nemaju ni toliko koliko je nama dato.

Muhamed, a.s., je to u svom životu najbolje pokazao.

Koliko to mi u svojim životima slijedimo?

Odgovor na ovo pitanje tražimo u mjesecu koji slijedi.

Esselamu alejkum i ramazan vam mubarek!

Idriz Karaman
GLAVNI IMAM

A decorative graphic featuring a large green arc on the left side, a brown L-shaped corner element at the top left, and several brown arrows pointing in various directions (up, down, left, right) scattered in the center.

AKTIVNOSTI IZ ZAJEDNICE I DŽEMATA

SARAJEVO: ODRŽANO PREDRAMAZANSKO SAVJETOVANJE POD MOTOM „RAMAZAN – MJESEC NATJECANJA U DOBRU“

U Gazi Husrev-begovoj biblioteci u Sarajevu održano je predramazansko savjetovanje Uprave za vjerske poslove Rijasetu Islamske zajednice BiH pod motom „Ramazan – mjesec natjecanja u dobru“. Reisul-ulema dr. Husein-ef. Kavazović poručio je da ramazan treba biti vrijeme jačanja zajedništva, povratka ljudima i odgovornog služenja zajednici. Naglasio je simboliku Lejletul-miradža i važnost duhovne pripreme kroz mjesec redžeb, šaban i ramazan. Upozorio je na globalnu nestabilnost i potrebu jačanja unutarnjih kapaciteta muslimana kroz vjeru i odgovornost. Posebno je istakao značaj otvorenosti Islamske zajednice prema svim ljudima, naročito onima koji su se udaljili od vjere. Pozvao je imame da tokom ramazana dodatno ožive vjerski život i zajedničke ibadete. Govorio je i o važnosti zekata, halala i brige za najugroženije članove društva. Direktor Uprave za vjerske poslove hfz. Mensur-ef. Malkić naglasio je da ramazan nadilazi ličnu pobožnost i traži vidljivo dobro u zajednici. Predavači su istakli dobročinstvo kao temelj povjerenja, solidarnosti i jačanja zajednice. Savjetovanje je zaključeno dovom i porukom da ramazan treba biti mjesec duhovnog rasta, odgovornosti i natjecanja u dobru.

Više na www.preporod.info

RIJASET ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BIH: SASTANAK S PREDSTAVNICIMA KROVNIH ORGANIZACIJA U DIJASPORI

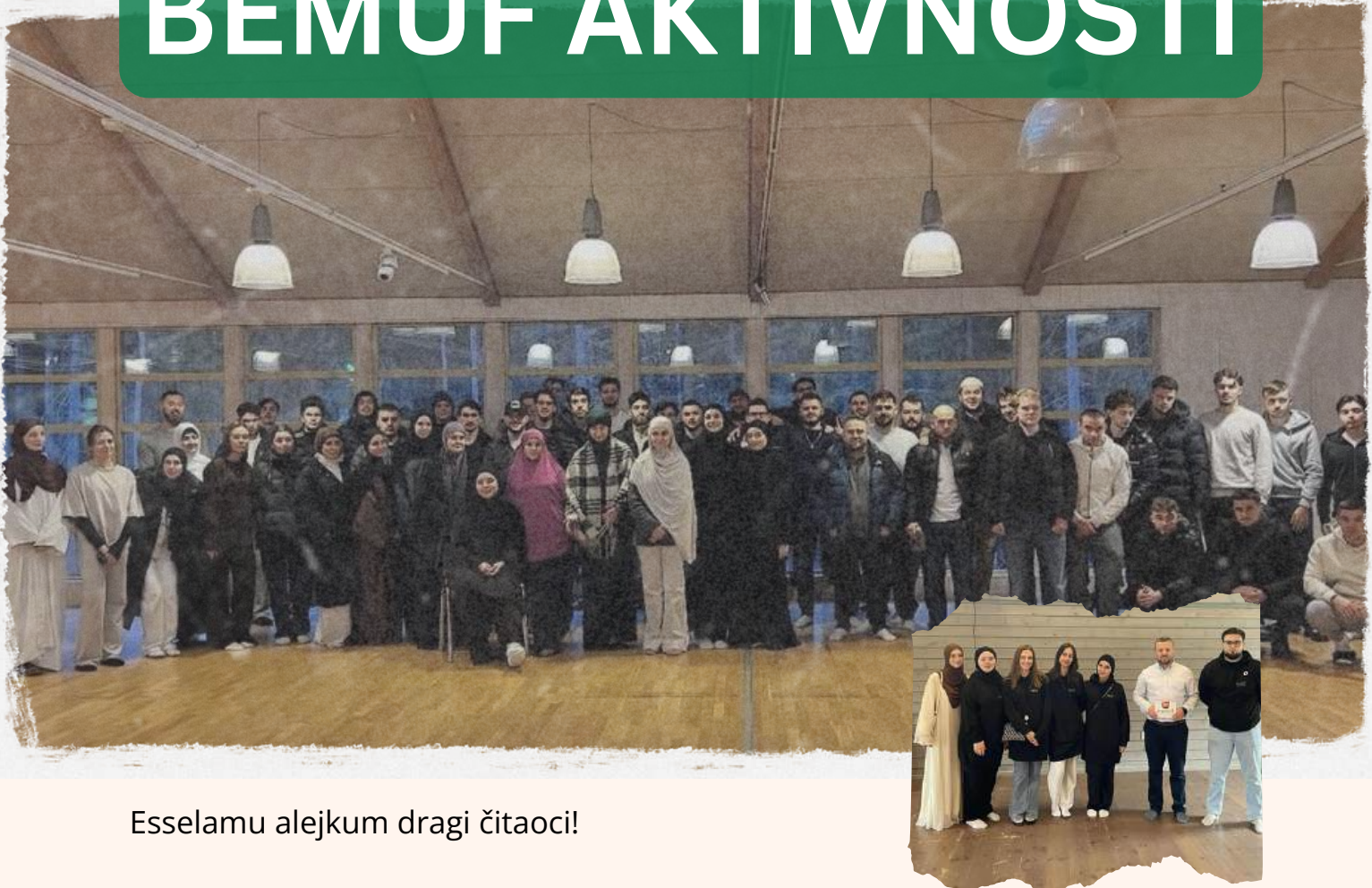

U Sarajevu je 8. decembra 2025. godine održan redovni radni sastanak Rijaset Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini s predstavnicima krovnih organizacija koje djeluju u okviru Muftijstva za Zapadnu Evropu.

Cilj sastanka bio je razmjena informacija o stanju u džematima u dijaspori, prepoznavanje izazova i planiranje daljnjeg djelovanja.

Zamjenik reisul-uleme dr. Enes-ef. Ljevaković istakao je važnost sagledavanja vjerskog života, statusa imama i muallima te položaja džemata u društvima Zapadne Evrope. Posebno je upozorio na rast islamofobije, ksenofobije i jačanje desničarskih pokreta. Naglasio je da takvo okruženje zahtijeva dodatnu odgovornost, oprez i stalnu budnost džemata. Ukazao je i na potrebu jače edukacije mladih o organizaciji i djelovanju Islamske zajednice. Zahvalio je imamima, vakifima i aktivistima na njihovom doprinosu očuvanju zajednice u dijaspori. Direktor Uprave za vjerske poslove hfz. dr. Mensur-ef. Malkić naglasio je da migracije povećavaju broj djece u mektebima Zapadne Evrope. Najavio je jačanje kadrovskih kapaciteta za rad s djecom, omladinom i porodicom. Muftija za Zapadnu Evropu Senaid-ef. Kobilica istakao je simbolički značaj sastanka kao potvrdu jedinstva Islamske zajednice. Ocijenio je da je u posljednje dvije godine postignut vidljiv napredak u radu džemata. Kao pozitivan primjer naveo je organizacije u Njemačkoj i Švedskoj.

BEMUF AKTIVNOSTI

Esselamu alejkum dragi čitaoci!

Početakom 2025. godine smo dočekali mubarek mjesec Ramazan koji je protekao u najljepšem toku. Imali smo 14 lokalnih iftara gdje je posjećenost bila od 150+ omladinaca na svakom iftaru širom Švedske. Održali smo i još jednu online mukabelu Bemufa koju je predvodila Nejla Ćuprija, uz mnoge druge uče. Realizirali smo humanitarnu akciju Bemufa za Palestinu pod nazivom "Iftari za Gazu" u saradnji sa Merhametom Švedske. Akcija je rezultirala sa uplaćenih 93 602kr za Gazu. A kao i svake godine i ove godine nastavljamo našu aktivnu saradnju sa Islamskom zajednicom Bošnjaka u Švedskoj i NBV-om. Bemuf je u 2025-oj godini imao razne aktivnosti.

Poslije mjeseca Ramazan održana je i naša godišnja skupština 12. aprila 2025. godine. Za predsjednicu Bemufa je izabrana Manuela Mikić, a za potpredsjednika Emir Muminović. Ostali članovi Glavnog odbora Bemufa su Suana Beganović, Nejla Ćuprija, koje su nastavile još jedan mandat da doprinose svojim radom kao i prošle godine, kao i novi članovi Glavnog odbora Adna Bešić, Azer Hojlaš i Selma Dedić, koji su svojim novim idejama doprinijeli mnogo našoj organizaciji.

Krajem ljeta održan je Ljetni susret 2025, gdje je posjećenost bila veoma velika. Omladinci iz raznih gradova Švedske su došli da bi se družili i proširili svoja poznanstva, te opustili uz veslanje, edukativni program susreta, predavanja i razne igre uz dobru atmosferu. Susret je održan kao i prethodne 2024. godine u Gransnäs Ungdomsgård, Aneby. Kao goste na susretu imali smo čast ugostiti Ajdina ef. Terzića i Jusufa ef. Horozović, što je dodatno obogatilo Ljetni susret. Posebnu čast smo imali ugostiti Idriz ef. Karamana i grupu Rejjan, koji su nas počastili sa svojim prelijepim učenjem ilahija i kasida, te prelijepim riječima.

Nadamo se uz Allahovu pomoć, da ćemo u budućnosti nastaviti imati mnoštvo susreta i da ćemo imati mogućnosti da ugostimo i još više omladinaca i da pravimo i pamtimo susrete po lijepim uspomenama. Zatim dolazimo do kraja 2025. godine gdje je Bemuf umjesto klasičnog Zimskog susreta održao svoj prvi Skandinavija susret 2025. Na Skandinavija susretu su bili pozvani omladinci iz susjednih država Norveške, Danske, Finske, a pozvali smo i omladince iz Mreže mladih Bosne i Hercegovine. Na susretu su prisustvovali gosti iz Norveške i Danske. Susret je bio edukacijskog tipa i posvećen našem identitetu, kao i očuvanju vjere, kulture i tradicije. Kao goste na susretu imali smo čast ugostiti Ajdin ef. Terzića iz Švedske Alen ef. Delića iz Danske i Aziz ef. Ahmedovića iz Norveške. Naši specijalni gosti koji su ostavili veliki utisak na našem susretu su dr. Enes Svraka i Adnan Hamidović Frenkie. Susret je prošao kroz razne radionice, predavanja, razne igre i odbojku. Pružili smo našim omladincima nezaboravan susret.

Početakom 2026. godine krenuli smo planirati mubarek mjesec Ramazan 2026 i ramazanske iftare. Za koje se nadamo da će kao i svake godine proći u najboljem redu. Do sljedećeg javljanja mahsuz selam od Glavnog odbora Bemufa!

Tekst pripremila: Suana Beganović

Bemuf

AKTIVNOSTI IZ DŽEMATA VÄRNAMO

AHMED-EF. REDŽIĆ

“DOMOVINA KROZ DJEČIJE OČI”

RADIONICA POVODOM DANA DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

Iako hiljadama kilometara udaljena, Bosna i Hercegovina je u našem džematu bliža nego ikad. Povodom Dana državnosti, organizovali smo posebnu kreativnu radionicu za naše najmlađe.

Cilj nam je bio jednostavan: u dječijim srcima probuditi i osnažiti ljubav prema korjenima i zemlji njihovih djedova.

Želimo da odrastaju svjesni svog porjekla, čuvajući i jačajući svoju vezu sa domovinom.

Ova naša zlatna djeca su dokaz da je budućnost Bosne i Hercegovine svjetla onda kada je gradimo znanjem, poštivanjem i dobrim djelima.

Čuvajmo našu domovinu tako što ćemo čuvati jedni druge, učiti i poštovati, te zahvaljivati Allahu na svemu što nam je podario.

Neka nam ovaj dan bude podsjetnik da volimo našu domovinu i da budemo ponosni što smo njeni sinovi i kćeri. Sretan Dan državnosti Bosne i Hercegovine! (27.11.2025.)

Završna manifestacija prvog polugodišta mektebske nastave 2025-2026 **SVJETLO U SRCIMA: ŠEST NOVIH UČAČA KUR'ANA ČASNOG**

Kraj prvog polugodišta mektebske nastave u našem džematu krunisan je najljepšim darom. Sa ponosom i suzama radosnicama u očima, ispratili smo šest naših dragih polaznika koji su savladali arapsko pismo i napravili svoje prve korake ka učenju Kur'ana časnog.

Kur'an je najsigurnija vodilja u životu, a činjenica da naša djeca u dijaspori biraju put znanja i vjere ulijeva nam ogromnu nadu.

Ovih šest novih učača su ponos svojih roditelja, džemata i cijele zajednice.

MOLIMO UZVIŠENOG ALLAHA DA IM KUR'AN BUDE SVJETLO KOJE ĆE IM OSVJETLJAVATI PUTEVE,
I KOJI ĆE IM BITI NAJBOLJI SAPUTNIK KROZ ŽIVOT.
ZNAJMO DA JE NAJBOLJE ULAGANJE – ULAGANJE U NAŠU DJECU. (21.12.2025.)

SNAGA ZAJEDNIŠTVA

„Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte“ (Ali-Imran, 103.)

27.12.2025

Naš džemat Värnamo je imao čast ugostiti drage komšije i prijatelje iz susjednih džemata na zajedničkom druženju. Džemati Linköping, Jönköping, Gislaved, Växjö i Vetlanda su nas počastili svojim dolaskom i zajedničkim ugodnim druženjem.

Gledajući vesela i nasmijana lica braće i sestara iz drugih gradova i džemata, shvatili smo suštinu našeg postojanja ovdje – u jedinstvu je snaga.

Razmjenom iskustava i zajedničkim ibadetom ojačali smo veze koje nas spajaju, podsjetivši se da smo jedni drugima najveći oslonac.

Hvala svima koji su svojim prisustvom uveličali ovaj dan i što su svojim dolaskom potvrdili da granice među nama ne postoje kada nas vežu ista vjera i plemeniti ciljevi.

Posebnu draž susretu dala su nadahnuta obraćanja naših gostiju.

Pomoćnik glavnog imama Hamza ef. Terzić, te hafiz Jusuf ef. Horozović i hafiz Damir ef. Osmanović, podsjetili su nas na neprocjenjivu vrijednost zajedništva.

Neka ovo druženje bude podstrek za čvršću saradnju i zajedničke korake ka boljitku naše zajednice u Švedskoj. Amin!

PREDRAMAZANSKA RADIONICA

KAŽU DA SE RAMAZAN NAJLJEPŠE DOČEKUJE DJEČJIM OSMIJEHOM.

Zajedno smo kroz igru, kreativnost i druženje učili o najdražem gostu koji nam dolazi.

Gledajući njihove male ruke kako se trude i oči koje sjaje od znatiželje, podsjetili smo se da je suština ramazana upravo to – čistoća srca i radost darivanja.

Učiti djecu o vrijednostima posta, strpljenja i ljubavi najljepši je emanet koji nosimo.

Neka njihova srca budu prvi fenjeri koji će osvijetliti ovaj mubarek mjesec. Amin!

AKTIVNOSTI IZ DŽEMATA LANDSKRONA

SUAD-EF. KAZAFEROVIĆ

U proteklom periodu džemat Landskronu posjetilo nekoliko osnovnih škola, čiji su učenici i profesori imali priliku slušati predavanje o islamu, upoznati našu zajednicu i vidjeti izbliza džamijske prostorije. Otvorenost našeg djelovanja, sa radošću možemo reći, prepoznaje šira društvena zajednica.

Ovom prilikom naš džemat ugostio dva odjeljenja drugog razreda Alléskolan u okviru edukativne posjete. Imam džemata održao je kratko i djeci prilagođeno predavanje o islamu, predstavio naš džemat i njegovo djelovanje u zajednici.

Kao znak pažnje, učenicima i njihovim učiteljima uručen je Kur'an na švedskom jeziku. Ova posjeta je protekla u lijepoj i prijateljskoj atmosferi te doprinijela međusobnom upoznavanju.

U džematu Landskrona, djeluje sekcija hifza, koja okuplja omladinu različitog uzrasta, ovo je omladina, koja je odabrala da svoje vrijeme ispunjava učenjem i pamćenjem Kur'ana Časnog.

To su trenuci u kojima se srca vežu za Allahovu Knjigu, a mladost gradi na temeljima imana, discipline i lijepog ahlaka.

Zajednička okupljanja uz Kur'an nisu samo učenje napamet, već i prilika za razgovor i međusobno ohrabrivanje.

Omladina kroz ove susrete uči da je Kur'an životni vodič, izvor smirenosti i snage u izazovima svakodnevice.

Molimo Allaha dž.š., da ovu omladinu učvrsti na Pravom putu.

U našem džematu je tokom proteklog vikenda obilježen je "Dan hidžaba", koji je bio ispunjen ljepotom, ponosom i međusobnim dijalogom. Ovaj poseban dan bio je prilika da se podsjetimo na vrijednost hidžaba, njegove poruke skromnosti, identiteta i dostojanstva, te da pružimo podršku našim sestrama koje ga s ponosom nose, uz sve izazove i predrasude prema hidžabu u današnjem vremenu.

Također, upriličeno je i porodično druženje, gdje su prisutni imali priliku provesti vrijeme u ugodnom razgovoru i slušati predavanje gosta iz Njemačke, mr. Bahrudin-ef. Omeragića, predsjednika medžlisa Bayern.

Vikendom su najvažniji trenutci koje provodimo zajedno sa našom djecom u mektebu, gdje smo prošlog vikenda promovirali još jednog novog učača Kur'ana, a tu je svakako i dodatna nastava iz bosanskog jezika, za naše najmlađe polaznike.

Džemat Landskrona je organizirao i uspješno realizirao prvu džematsku umru, u kojoj je učestvovalo 34 mu'temira. Putovanje je proteklo bez ikakvih poteškoća, a vrijeme je provedeno u ibadetu, druženju i duhovnoj atmosferi. Ovo putovanje je ostavilo dubok trag u srcima svih učesnika.

Posjeta Mekki i Medini bila je prilika da se učvrsti vjerovanje, obnovi duhovna snaga i doživi bereket svetih mjesta.

Mu'temiri su se vratili svojim porodicama ispunjeni, spokojni i zahvalni Allahu na ukazanoj prilici. Ovo putovanje koje su organizirali imam i mualima džemata, je jedno od najvažnijih džematskih projekata do sad.

PREGLJED BROJA ČLANOVA PO DŽEMATIMA

	31.10.2025	03.02.2026
Malmö	2476	2502
Stockholm	1939	1951
Göteborg	1686	1707
Norrköping	1309	1323
Orebro	1293	1305
Borås	1109	1113
Skövde	909	922
Landskrona	896	893
Helsingborg	846	853
Västerås	821	821
Linköping	779	783
Gislaved	764	772
Jönköping	712	717
Värnamo	679	693
Växjö	609	615
Halmstad	560	566
Trollhättan	543	553
Trelleborg	452	452
Vetlanda	255	262
Kalmar	224	231
Motala	223	224
Varberg	222	221
Trosa	202	202
Surte	190	191
Karlstad	142	147
Oskarshamn	87	89
Ukupno	19927	20108

TEME IZ DUHOVNOSTI

16 BILTEN | FEBRUAR 2026.

RAMAZAN JE

PRILIKA ZA PREPOROD POJEDINCA I DRUŠTVA

Sastavni dio života čine neprestani dinamički procesi promjena, razvoja i kretanja. Umni ljudi nastoje da procese kontroliraju ili pak da se valjano prilagode, koristeći pogodne trenutke da donesu mudru odluku koja će biti na dobrobit, a od koje nekada zavisi i njegova budućnost, uspjeh ili neuspjeh. U definiciji mudrosti kaže se: Mudrost je umijeće da se u određenom trenutku od raspoloživih opcija odabere najbolja, kako u postupcima tako i riječima. Muhammed a.s. kaže da je mudrost izgubljena stvar vjernika, te je zato on uzme gdje god da je pronađe.

U životu svaki čovjek ima određene prilike – šanse. Kada mu se pruže i on ih iskoristi to označi njegov preporod, prosperitet i napredak. Mnogi ljudi, nažalost, raspoložive prilike propuštaju, a neke su i neponovljive.

“

Iskoristi pet stvari prije drugih pet: mladost prije starosti, zdravlje prije bolesti, bogatstvo prije siromaštva, slobodno vrijeme prije zauzetosti i život prije smrti. (Tirmizi)

U ovom hadisu Poslanik a.s. napominje neke važne životne faze, stanja u kojima se čovjek pretežno nalazi i situacije kroz koje prolazi. Zanimljivo je da veliki broj ljudi neodgovorno propušta sve ove etape, prepušta se lijenosti, nemarnosti i očaju bez da poduzme minimum truda za sopstvenu dobrobit.

Vjera islam sa svim svojim značenjima, propisima i učenjima ima za cilj da čovjeka održava u skladnom stanju, da regulira način življenja koji odgovara njegovim potrebama i interesima. Svaki islamski propis u vidu naredbe ili zabrane, makar

na prvi pogled tako i ne izgledalo, u svojoj biti ima za cilj dobrobit za čovjeka

Ramazan sa svim obredima čini jedinstvenu priliku za svakog pojedinca, ali i za cjelokupno društvo. Od najznačajnijih propisa u islamskom obredoslovlju jeste post u mjesecu Ramazanu.

Post je preporod za tijelo i dušu

Ramazanski post ima svrhu da kod čovjeka probudi iskonska osjećanja empatije prema onima koji preživljavaju teške uslove života, prije svega zbog nedostatka hrane, čiste pijaće vode, siromaštva i bolesti. Post je jedinstvena prilika da oni koji uživaju blagodati obilja imetka, makar na trenutak, osjete žeđ i glad i na taj način probude u sebi skrivene duhovne vrline. Post u mjesecu Ramazanu predstavlja neponovljivo iskustvo održavanja harmonije duha i tijela, korelacije duhovne i tjelesne ljudske komponente. U takvom stanju svojevrsne pripreme i vježbe, pojedinac prolazi kroz faze tjelesno-duhovnog preporoda. Njegova ličnost postaje mentalno kvalitetnija, a tijelo kroz post postaje zdravije.

RAMAZAN JE PRILIKA ZA POKAJANJE – POVRATAK NA STAZU SPASA

Od pogubnosti grijeha i griješenja je i gubitak volje za promjenu nabolje. Oni koji grcaju u tminama griješenja vremenom gube smisao za realnost i padaju sve dublje u provalije beznađa. Nekada se kod čovjeka pojavi nagon za promjenu nabolje, za spas i pokušaj izlaska iz krize, pa se zapita kako da izađe iz čeljusti grijeha, srljanja, zapita se da li postoji za njega tračak nade i slamka spasa. Najčešće ti pokušaji završavaju neuspjehom zbog prirode problema i težine stanja.

Međutim, ono što čovjek mora znati jeste da ukoliko ne pomogne sebi, sam ne poduzme neophodne korake, teško da mu ima spasa. U suprotnom, šansa za spas postoji dokle god postoji njegova nada i nastojanje da se promijeni nabolje. Uzvišeni Gospodar iz Svoje milosti ostavlja vrata spasa uvijek otvorenim i kroz objavu Kur'ana poziva i kaže:

Reci: – O robovi moji koji ste se prema sebi ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost! Allah će, sigurno, sve grijeha oprostiti; On, doista, mnogo prašta i On je Milostiv. I povratite se Gospodaru svome i pokorite mu se prije nego što vam kazna dođe, – poslije vam niko neće u pomoć priskočiti. I slijedite ono najljepše, ono što vam Gospodar vaš objavljuje, prije nego što vam iznenada kazna dođe, za čiji dolazak nećete znati.” (Ez-Zumer, 53-55)

Poslanik a.s. također upozorava na opasnost da osoba padne u očaj te da prestane da se bori za sebe i svoj preporod nakon što zapadne u krizu, pa kaže: “Allah neće odustati sve dok čovjek sam ne odustane.” (Mutefekun alejhi)

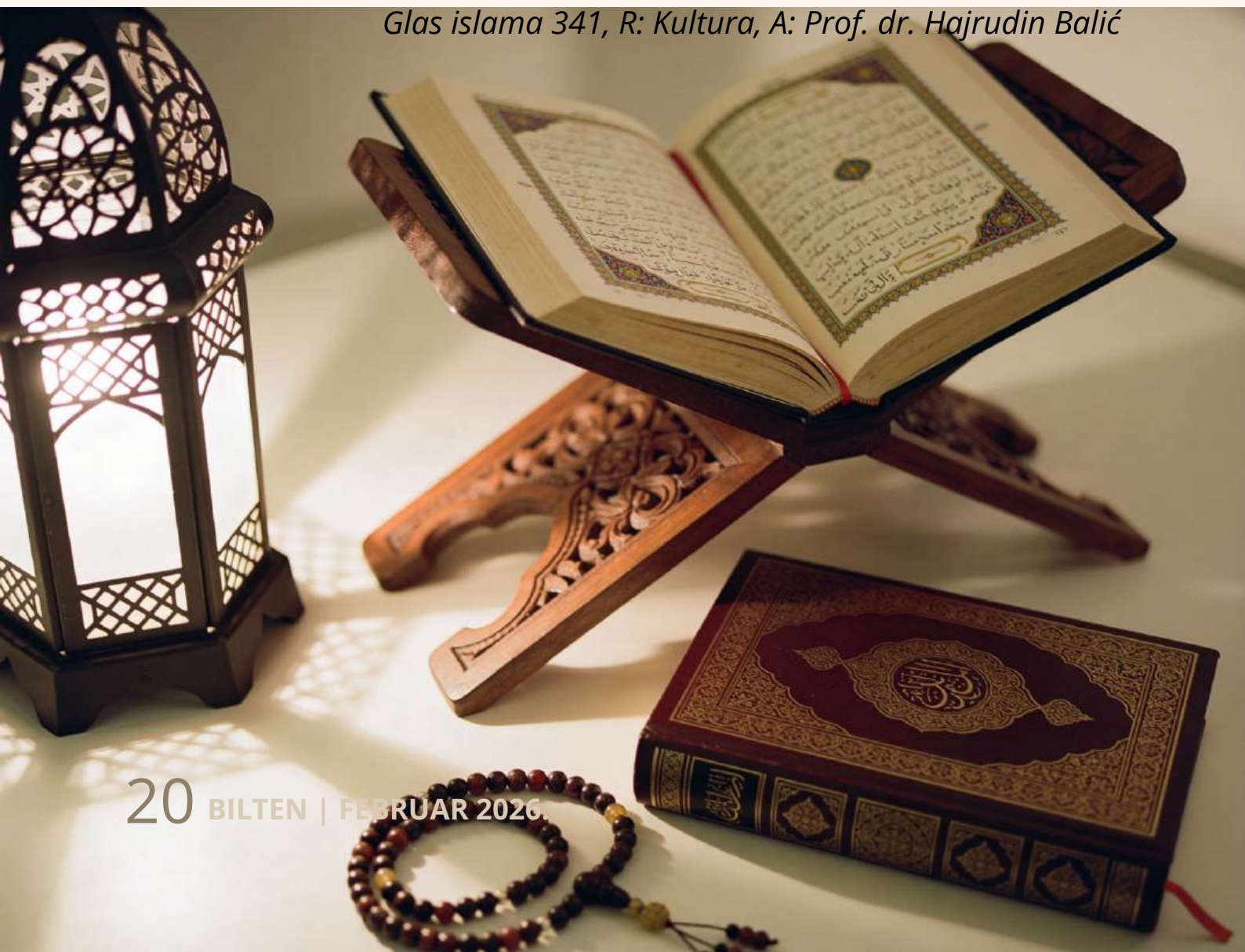
Dakle, nije sve izgubljeno dok čovjek sam ne odustane.

Promjenom pojedinca mijenja se cjelokupno društvo, poput svjetla koje svojim sjajem otklanja tamu.

Boljitak zajednice zavisi od stanja pojedinaca u društvu. Ne postoji zdravo društvo ako su pretežno pojedinci bolesni, niti je moguće sačuvati zdrave pojedince u bolesnom društvu. Ramazan je zato jedinstvena prilika kada izgradnjom kvalitetnih pojedinaca mijenjamo društvo nabolje.

Zato, čovječe, iskoristi pogodan trenutak da sebi pomogneš i da na najbolji način dočekaš i proživiš Ramazan. Neka tvoj prvi korak ka uzdizanju i izlasku iz tmina propasti bude nijet da postiš ovaj mjesec, kako bi slomio strasti koje te vuku nazad u provaliju grijeha i beznađa. Neka iščekivanje iftara bude trenutak smiraja tvoje duše da osjetiš veličinu smirenosti i spokoja. Neka dova postača koju tiho izgovara tvoj jezik otvore vrata Božije milosti. Neka tvoja sadaka bude zalog na tvom putu punom izazova. Neka Ramazan bude tvoj novi početak poslije koga ćeš biti sretan i zadovoljan, bez stida od grijeha koji te prate.

Glas islama 341, R: Kultura, A: Prof. dr. Hajrudin Balić

PRIPREMA ZA RAMAZAN: POST I PRAVILNA ISHRANA

Ramazan je poseban mjesec za muslimane širom svijeta. To je vrijeme posta, molitve i jačanja duhovne veze s Bogom. Tokom ramazana, vjernici od zore do zalaska sunca ne jedu i ne piju ništa, pa je vrlo važno obratiti pažnju na ishranu kako bi tijelo ostalo zdravo i snažno. Također, sve namirnice i jela koja se konzumiraju moraju biti halal, odnosno, dozvoljena prema islamskim propisima. Potrebno je koristiti proizvode s halal certifikatom, zbog sigurnosti u njihov kvalitet i ispravnost.

Zašto je ishrana bitna tokom ramazana?

Post ima mnoge zdravstvene koristi – pomaže tijelu da se očisti, poboljšava probavu i jača disciplinu. Ipak, ako ne vodimo računa o tome šta jedemo, post može uzrokovati umor, slabost ili probavne tegobe. Zato je važno birati pravu hranu za sehur (jutarnji obrok prije posta) i iftar (večernji obrok nakon posta).

Kako se hraniti tokom ramazana?

Da bismo imali dovoljno energije, potrebno je kombinovati različite vrste hrane. Postoje dvije glavne grupe namirnica od kojih se priprema hrana:

- Hrana koja nas dugo drži sitima (spora probava) – to su proteini i masti, poput mesa, jaja, mliječnih proizvoda, orašastih plodova i zdravih ulja.
- Hrana koja brzo daje energiju (brza probava) – to su ugljikohidrati, posebno šećeri iz voća, meda i žitarica.

Savremena ponuda halal proizvoda u posljednim desetljećima je postala vrlo kompleksna, jer se usložnjavaju tehnološki procesi ali i broj proizvoda za svakodnevnu upotrebu i konzumaciju. Zbog toga se nameće potreba za certificiranjem i označavanjem halal hrane kako bi se prevenirala mogućnost oharamljenja ili konzumiranja haram namirnica.

Šta jesti za sehur i iftar?

Da bismo izdržali dan bez hrane i pića, potrebno je da koristimo hranu koja se sporije probavlja. Najbolji izbor su: proteini (jaja, mliječni proizvodi, riba, meso), cjelovite žitarice (hljeb od integralnog brašna, zobene pahuljice) i zdrave masnoće (orašasti plodovi, maslinovo ulje).

Nakon cijelog dana posta, tijelo treba brzu energiju. Preporuka je da počne s laganom hranom, a zatim jesti obilniji obrok: datule i voda (brzo vraćaju energiju), supe i čorbe (nježno pripremaju stomak za varenje), ugljikohidrati (riža, hljeb i krompir u umjerenim količinama), povrće (bogat vlaknima, pomaže probavi) i proteini (piletina, riba, meso ili mahunarke).

Izbjegavanje prejedanja

Tokom ramazana, hrana ima poseban značaj, ali treba biti umjerena. Prejedanje nakon iftara može uzrokovati umor i probavne smetnje. Najbolje je jesti polahko i slušati svoje tijelo. Pravilnom ishranom tokom ramazana možemo postići ne samo duhovnu snagu već i poboljšati svoje zdravlje i životne navike.

(Preporod.info)

VELIČANSTVENOST KNJIGE

U Kur'ānu se knjiga hvali, njezino preimućstvo u islamskoj svetoj knjizi osjeća se snažno. Štaviše, u islamu kao vjeri, vjerovati u "Božije knjige" (wa kutubihī) jeste jedno od šest načela samoga vjerovanja ili īmāna. Musliman (Bogu predan čovjek, muško ili žensko) jeste onaj koji vjeruje i u "Božije knjige". Da Bog govori i da svoj Govor objavom (waḥy) pohranjuje u knjige koje obznanjuje čovječanstvu kao uputu i znanje – to je jedna od uzvišenih predodžbi na stranicama Kur'āna. Praktički, među prvim spoznanjima što se čitanjem Kur'āna zaimaju jeste i to da knjiga potiče iz Božije blizine. U neku ruku se "pojam knjige" u Kur'ānu vrlo blisko povezuje sa "pojmom Boga" u Kur'ānu.

Na pitanje zašto u Kur'ānu al-kitāb ili knjiga ima ovako visok status - odgovore je najbolje potražiti u samom Kur'ānu.

Prvo, Kur'ân potvrđuje nebo ili nebesa kao prvotni zavičaj knjige. Naprimjer, nebeska Praverzija Božijih knjiga (lawḥ maḥfûẓ) ili "Ploča Pomno Čuvana" spominje se kao ona u kojoj se nalazi pohranjeno "Veličanstveno Čitanje" ili Kur'ân. Uvijek je spomen Lawḥi maḥfûẓa (na latinskom Tabula Secreta) u kasnijoj islamskoj literaturi pobuđivao spoznaje o uzvišenoj i blagoslovljenoj naravi knjiga kao takvih, bile one vjerske, mudronosne, historijske, filozofske, medicinske, poetske... Zapravo, knjiga se poštuje prije svega usljed svoga nebeskog porijekla kojeg Kur'ân potvrđuje na nekoliko mjesta. Nebo i nebesa u svim drevnim i tradicionalnim kulturama smatraju se i shvaćaju kao ona veličanstvena prostranstva odakle čovjek dobija inspiracije i nadahnuća uzvišene naravi. Štaviše, i sama kur'ānska riječ "nebo" (as-samā') ima značenje onoga što je uzdignuto, uzvišeno, što je iznad, što je višnje, gornje, odabranije... Otuda se ne samo u vjerskim spoznajama, već i u kultur(al)nim pogledima i mijenjima sintagma "nebeska knjiga" smatra nadnaravnim predmetom i razumijeva se kao neusporedivi dar Božiji koji je čovjeka i čvječanstvo pohodio samim Odlukama Božije Milosti.

U sūri Namrštio se/'Abasa, 80:13-16., nudi se jedna hvaljena predodžba o nebeskom zavičaju Božanskih knjiga, o "nebeskoj epohi" Kur'āna čije su poruke i riječi

***"na listovima časnim, uzvišenim, čistim,
u rukama pisara, plemenitih, čestitih".***

Ovi pisari u komentarima Kur'āna objašnjavaju se kao meleki ili anđeli. Ovo mjesto u Kur'ānu nedvojbeno pokazuje u kako uzvišenom društvu boravi knjiga, kako visok položaj ona ima posred Božijeg okrilja.

Drugo, Božanske knjige su važne zbog važnih vijesti koje donose na svojim stranicama. Po islamskom kretu Božije objavljene knjige: Tawrāt, Zabûr, Inġil i Qur'ān sve redom potiču s neba, njih se časti nazivom "nebeske knjige". Upravo to su knjige koje svojim sadržajima donose vijesti najuzvišenije naravi. Te vijesti govore o istinskoj naravi svih svjetova, pa i čovjekova svijeta. Unekoliko bi se moglo kazati da Božije objavljene knjige govore o Stvarnosti kao takvoj, iznose na vidjelo suštinu Stvarnosti, njezine razine i prostranstva. Vijesti koje razgllašavaju Božije objavljene knjige tiču se same sudbine ili odredbe svega, pa i čovjeka. Ima i postoji rađanje, ali i umiranje. Ukratko bi se moglo reći da se Božije objavljene knjige ne udvaraju čovjeku i čovječanstvu, već mu saopćavaju istinu o njemu, o njegovoj naravi i ljudskoj prirodi. Ovo nipošto ne znači da Božije objavljene knjige time lišavaju čovjeka njegove slobode ili njegovih koraka samosvojno poduzetih na životnom putu. Upravo je ljudska sloboda velika tema koja je različitim povodima oslovljena na stranicama objavljenih Božanskih knjiga. Prema Kur'ānu, čovjek može posegnuti za svojom slobodom i, u saradnji sa Bogom, utjecati na svoju sudbinu.

islam.ba, prof. Enes Karić

Praktički, cijeli Kur'ān jeste jedan poziv čovjeku da bude bolji. Taj poziv ne znači ništa drugo do pobuđivanje jedne svjesne čovjekove odluke da se otvori prema vidicima sa kojih se naziru Božanske perspektive o univerzumu, životu i čovjeku.

Treće, Božanske knjige mnogo toga od čovjeka traže da čini ili da ne čini. Božanske knjige su na svojim stranicama donijele i veliki broj svakodnevnih naputaka čovjeku i čovječanstvu. Nekada su te upute u vidu veličanstvenih zabrana, kao naprimjer: Ne ubij, ne čini preljuba, ne svjedoči lažno... Ponekada su te upute, međutim, saopćene kao nalozi koji traže činjenje određenih djela. Naprimjer, "oslobodite roba iz ropstva", "nahrinite siromaha", "obucite se lijepo kad obavljate molitvu", "jedite i pijte, ali ne pretjerujte", itd. Ovim i drugim moralnim savjetima ili čudorednim uputama Tawrāt, Zabûr, Inġil i Qur'ān, kao Božanske knjige, utemeljile su svojevrsne kulturne i civilizacijske obrasce. Knjiga stoji kao izvor tih obrazaca, Knjiga kao autoritet, Knjiga kao Riječ koja zadužuje, koja stavlja u polog čovjeku da prione činiti dobro, koja uzima čovjeka za ruku i vodi ga.

Iza od Boga objavljenih nebeskih knjiga uvijek stoji autoritet Božanske milosti. Stoga se te knjige uvijek tiču čovjeka i čovječanstva, one su svojim porukama neiscrpne. I one knjige koje pišu ljudi slijedeći poruke nebeskih knjiga zrače Božanskom milošću.

Eto, to su samo neki od razloga zašto je u Kur'ānu i islamu spomen knjige veličanstven. (...)

ZEKAT

SADEKATU-L-FITR

BOŽIJI POSLANIK, ALEJHIS-SELAM, JE USPOSTAVIO SLUŽBU ZA ZEKAT

U Kur'anu imate definisanih osam kategorija. U kategoriju fi sebilillah, , naprimjer, spadaju studenti – oni se prema stavu islamskih učenjaka mogu svrstati u skoro tri ili četiri kategorije. Oni istovremeno mogu biti i fukara, i mesakin, i fi sebilillah, i ibn sebil. Znači, sve te kategorije mogu biti učenici. Jer su oni u isto vrijeme i siromašni, i na putu su, i potrebna im je pomoć, imaju apsolutno pravo unutar Bejtul-mala. Kada formalno gledate, studenata nema u osam kategorija Kur'ana, ali oni su potreba našeg vremena. Kategorije siromašnog i nemoćnog nisu uvijek iste kategorije. Vi danas imate, recimo, bogate države koje su apsolutno preuzele brigu o socijalno ugroženim kategorijama. Kome tamo muslimani da daju zekat? Naravno, imaju one kategorije koje su ugrožene. Ne mora značiti da su skroz siromašni, ali mogu biti ugrožene kategorije. Naprimjer, dobar dio žena koje ostaju bez muževa ili jetimi, koji nisu kao kategorije spomenuti, ali su skoro na svim bejtul-malovima, bar prema onome što je meni poznato, u islamskom svijetu, svugdje prisutni. Ili, imamo kategoriju izbjeglica kojima je potrebna pomoć kako bi imali život dostojan čovjeka. Recimo, umjesto kategorije oslobađanja iz ropstva danas većina islamskih učenjaka pribjegava tome da u tu kategoriju svrstava porodice ljudi koji su u zatvorima, osim onih koji su poznati po kriminalu, ali od ljudi koji su u zatvorima, čije su porodice objektivno u teškom stanju. Ako gledate to evoluiranje različitih kategorija unutar društva, onda primjećujete je Bejtul-mal jedna živa materija koja stalno fruktificira ovih osam Kur'anom definisanih kategorija. Nekada je muellefetul-kulub većina starih pravnika ili pravnika klasične islamske misli definirala kao osobe koje su prešle u islam, pa da ih se pomogne. Danas većina pravnika definiše muellefetul-kulub kao medije, kao jedan način na koji se kroz medijski prostor može kod ljudi stvoriti lijepa slika o islamu, omiliti im islam, proširiti da'vetska aktivnost ili prenijeti vrijednosti islama. Kur'an je dao i definiciju i mogućnost da promišljamo o onome što donosi vrijeme i da to uskladimo s intencijama onoga što je definisano kur'anskim tekstom.

„Davanjem zekata se pomažu odgojno-obrazovne institucije, učenici, studenti na putu sticanja znanja, što je inače prioritet unutar Islamske zajednice i preko 42 posto Bejtu-l-mala izdvaja se za obrazovanje.“

BEJTUL-MAL IZGRAĐUJE INSTITUCIJE

Institucionalno pozicioniranje zekata je način da se zaštite i davalac i primalac. Onaj koji daje, kad daje u instituciju, nema direktnu vezu s primaocem i na taj način je lišen eventualne oholosti kod sebe. S druge strane, onaj koji prima, on to ostvaruje kao svoje pravo. On to iz institucije ne dobiva na način da to tretira kao neku milostinju koju mu neko daje, nego kao svoje pravo unutar tog koncepta. Time se štiti integritet i dostojanstvo, posebno onoga koji prima.

Islamska zajednica u Bosni i Hercegovini se u tom smislu vratila na originalnu praksu Božijeg Poslanika, alejhis-selam, koji je uspostavio službu za zekat, baš kao i službe za organizaciju hadža ili za predvođenje vojske. Nikome u doba Poslanika nije palo na pamet da tretira zekatom bilo koju imovinu, osim onu koju je dao isključivo osobama koje je Poslanik, a. s., ovlastio.

Drugo, davanjem zekata se pomažu odgojno-obrazovne institucije, učenici, studenti na putu sticanja znanja, što je inače prioritet unutar Islamske zajednice i preko 42 posto Bejtu-l-mala izdvaja se za obrazovanje. Kad vi pomognete školovanje jednog učenika, pored toga što ste ga trajno riješili pitanja siromaštva – jer on je sada bio korisnik, pa će sutra, ako Bog da, biti davalac u Bejtu-l-mal – vi ste, ustvari, produžili to dobro. Dok god on bude činio dobro, i vaše dobro će trajati s njim. Tako da individualno davanje, kojem nekad pribjegava naš svijet ne razumijevajući suštinu zekata, ustvari završava na tome što ste nekome trenutno dali i pomogli ga. Međutim, ako govorimo o Bejtu-malu, kroz njega se razvijaju čitave institucije. Mi sad već imamo institucije i institucionalnu brigu o određenim kategorijama, kao što su javne kuhinje, povratnici, džematski život u našim povratničkim mjestima, trajanje institucija, kao što je, recimo, Gazi Husrev-begova biblioteka koja na nivou godine besplatno nudi usluge korisnicima, odgojno-obrazovne institucije koje pomažu ljudima na putu sticanja znanja i slično.

www.preporod.com

**FETVOM/ŠERIJATSKOM ODLUKOM
REISU-L-ULEME ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI,
ZEKAT I SADEKATU-L-FITR JE OBAVEZA UPLATITI U BEJTU-L-MAL
PREKO DŽEMATA ISLAMSKJE ZAJEDNICE**

VISINA ZEKATA I SADEKATU-L-FITRA

**ODLUKOM VIJEĆA MUFTIJA
ISLAMSKJE ZAJEDNICE U BOSNI I HERCEGOVINI
NISAB ZA RAMAZAN 1447. HIDŽRETSKE, FEBRUAR/MART 2026. GODINE
IZNOSI 12.619 EURA / 133.000 SEK.**

**KATEGORIJE SADEKATU-L-FITRA/VITARA SU:
150 SEK | 200 SEK | 250 SEK | PO OSOBI**

„ISLAMSKA UMJETNOST NE PRIKAZUJE BOGA – ONA PODSJEĆA NA NJEGA.“
— SEYYED HOSSEIN NASR

DŽAMIJA NASIR AL-MULK, ŠIRAZ, IRAN
DŽAMIJA NASIR AL-MULK, POZNATA I KAO RUŽIČASTA DŽAMIJA, ZADIVLJUJE JE ARHITEKTONSKO
REMEK-DJELO SMJEŠTENO U ŠIRAZU, U IRANU. ZAVRŠENA JE 1888. GODINE I POSEBNO JE POZNATA
PO SVOJIM ŽIVOPISNIM VITRAŽNIM PROZORIMA KOJI U RANIM JUTARNJIM SATIMA ISPUNJAVAJU
UNUTRAŠNOST KALEIDOSKOPIJOM BOJA. BOGATA DEKORACIJA, SLOŽENI KERAMIČKI UKRASI I
PAŽLJIVO IZVEDENI DETALJI ČINE OVU DŽAMIJU NEZAIBILAZNIM MJESTOM ZA POSJETIOCE ŠIRAZA.

SARAJEVO EVROPSKI JERUSALEM

Islam je sa trgovcima muslimanima na Balkan i u Bosnu došao prije dolaska Osmanske imperije. Relevantna historijska djela govore da su postojale kolonije muslimana diljem zapadnog Balkana. Ne zaboravimo da je Bosna okrenuta i Jadranu, utjecaji sa Sicilije i iz muslimanske Španije nisu bili nemogući. Ali, s obzirom na prisustvo Osmanske imperije na Balkanu blizu 600 godina te na uključenost Bosne (i Hercegovine) u Osmansku imperiju više od 450 godina, može se govoriti o tome da je Bosna jedno od područja u istočnoj i jugoistočnoj Evropi gdje je muslimansko prisustvo vrlo snažno, uz prisustvo kršćana, katolika i pravoslavnih.

Naravno, u istočnoj Evropi ima područja i zemalja gdje je islam došao prije kršćanstva, a o tome je vrijedna istraživanja obavio Stefan Schreiner sa Univerziteta u Tübingenu. Kad su posrijedi bosanski islam i bosanski muslimani, kako vi kažete, njihov značaj je itekako važan kako historijski tako i u sadašnjosti. Historijski gledano, islam u Bosni širio se više od 170 godina (od prvih decenija XV do druge polovine XVII stoljeća). K tome, defteri ili osmanski porezni dokumenti, pokazuju da su u Bosni islam primali svi, kako pripadnici Crkve bosanske, tako i katolici i pravoslavni. U Bosni je bilo jedno snažno religijsko vrienje upravo u isto doba kad Martin Luther u njemačkim zemljama želi pridobiti lokalne vladare za sebe.

Ali jednu važnu činjenicu treba imati u vidu. Naime, Bosna nikad nije bila zemlja samo jedne religije. Bosna je ostala religijski i kulturno mješovita zemlja, u srednjem vijeku nastanjivali su je slavenski mnogobošci, zatim katolici, pravoslavci i pripadnici Crkve bosanske. U vrijeme Osmanske imperije dolazi do vrlo sporog, ali ubjedljivog širenja islama, neki katolici, pravoslavci i pripadnici Crkve Bosanske odlučuju se prigrliti islam. Uz muslimane, u Bosni se uskoro javljaju i jevreji. Naime, nakon pada Granade 1492. godine, u Bosnu dolazi veliki broj sefardskih jevreja. Sefardi za svoju žilu kucavicu uzimaju Sarajevo, u tom gradu imali su svoj veliki kvart odmah kod Gazi Husrev-begove džamije i kraj Pravoslavne crkve.

Na neki način, panorame bosanskohercegovačkih gradova sve od XV stoljeća naovamo počinju nalikovati panorami Jerusalema: u Bosni bivaju itekako vidljive džamije, crkve, sinagoge. Za Evropu, kako srednjovjekovnu, tako i modernu, pa i za današnji svijet u cjelini, Bosna je itekako dobar primjer zajedničkog života, konvivencije. Zamislite jedan sto na kojem stoje Biblija i Kur'an zajedno. Historijski tumačeno, Kur'an je napravio pozitivne iskorake prema Bibliji i "otuda uzeo" najsnažnije monoteističke podsticaje. Bosna vam je primjer gdje se islam ostvario u tom biblijsko-kur'anskom zajedništvu, ali i vrienju i debatama. Za tim našim zajedništvom u našim razlikama mi danas trebamo sve intenzivnije tragati i potvrđivati ga."

GENIJALNI ARHITEKTA **MIMAR SINAN**

Stoljećima se svijet divi umijećima Mimara Sinana: Most Mehmed-paše Sokolovića je njegov pečat na Balkanu

Sinan je izgradio više od 350 objekata, uključujući 82 džamije, 52 mesdžida, 55 medresa, sedam škola, 20 turbeta, 17 imareta, tri bolnice, šest vodovoda, deset mostova, 20 karavansaraja, 36 palata, osam podzemnih skladišta i 48 hamama.

Slavni arhitekta Mimar Sinan ostavio je trag na obrisima brojnih građevina koje je sagradio u gradovima širom nekadašnjeg Osmanskog carstva, a i stoljećima kasnije se ljudi još uvijek dive njegovim djelima.

Prema zvaničnim informacijama Mimar Sinan je rođen 1490. godine u selu Agirnas u turskom Kajseriju, a doveden je u Istanbul kao devširme za vrijeme vladavine sultana Yavuz Selima.

ISPITIVAO DREVNE GRAĐEVINE

Sinan je imao priliku da upozna arhitektonska djela u regionu učestvujući u egipatskoj ekspediciji sultana Yavuz Selima koja je započela 1516. godine, ispitivao je drevne građevine, kao i građevine iz perioda Seldžuka i Safavida. Tako je stekao značajna znanja o odnosima arhitekture, grada i urbanističkog planiranja.

Bio je janjičar za vrijeme vladavine Sulejmana Veličanstvenog, a uzdigao se svojim uspjesima nakon učešća u pohodima na Beograd 1521. i pohoda na Rodos 1522. godine.

Sinan je po naredbi Lutfi-paše 1534. godine sagradio tri galije na obali jezera Van u Tatvanu, a tokom Irakejnskog pohoda opremio je i rukovodio brodovima kojima i prikupio podatke o situaciji safavidskih trupa.

Arhitektura je bila glavna preokupacija Sinana, koji je postao istaknut tako što je bio blizu i služio Sulejmanu Veličanstvenom u mnogim njegovim pohodima.

Imenovanjem velikog vezira Lutfi-paše, Sinan je za 13 dana tokom pohoda na Moldaviju 1538. godine sagradio most preko rijeke Prut i dobio je priznanje Sulejmana Veličanstvenog i nagrađen je kao glavni arhitekta.

Tokom 49 godina je služio kao glavni arhitekta u dvoru sultana Sulejmana Veličanstvenog, Selima II i Murata III.

SKROMNO TURBE PORED NJEGOVOG REMEK-DJELA KOMPLEKSA SULEJMANIJE

Mimar Sinan je s entuzijazmom nastavio svoj rad do duboke starosti, a umro je u Istanbulu 1588. godine. Njegovo turbe, koje izgleda kao kompas kada se gleda odozgo, nalazi se odmah pored kompleksa Sulejmanije, koji smatra jednim od njegovih remek-djela.

Mimar Sinan je sa suprugom Mihri Hatun imao troje djece. Sin Mehmed je ubijen dok je mu je otac živ. Kćerke Mimara Sinana bile su Neslihan i Ummuhan.

Tokom svoje skoro 50-godišnje avanture kao glavni arhitekta, Mimar Sinan je projektovao i izgradio stotine građevina, velikih i malih, a mnoge je i popravljao. Sinan je izgradio više od 350 objekata, uključujući 82 džamije, 52 mesdžida, 55 medresa, sedam škola, 20 turbeta, 17 imareta, tri bolnice, šest vodovoda, deset mostova, 20 karavansaraja, 36 palata, osam podzemnih skladišta i 48 hamama.

Iako džamije, mesdžidi i društveni kompleksi privlače najveću pažnju među njegovim radovima, Mimar Sinan se dokazao i kao vrsni arhitekta mostova i akvadukta.

Mimar Sinanov mezar, Fatih, Istanbul
Sinan je preminuo 1588. godine i ukopan je u skromnom mezarju koji je sam projektirao, u vrtu, u blizini Sulejmanije džamije.

KOMPLEKSI KOJI SU DJELA ŠEGRTOVANJA, ČINOVNIŠTVA I MAJSTORSTVA

Mimar Sinan je stvarao djela u mnogim gradovima Osmanskog carstva, a definirao je faze svog rada u arhitekturi sa tri velika društvena kompleksa.

Džamiju Šehzade, koju je završio 1548. godine, opisao kao "šegrtsko djelo", Sulejmaniju je završio 1557. godine, kao "radnički rad", a Selimiju je završio 1575. godine kao "djelo majstorstva".

Svojim djelima je obogatio Istanbul, glavni grad Osmanskog carstva, i odredio siluetu grada sa džamijama, kompleksima, mostovima i drugim djelima koje je stvorio. U Istanbulu je sagradio 36 džamija, 22 mesdžida, 18 škola i medresa, četiri biblioteke i 12 hamama.

EVLIJA ČELEBIJA GA NAZIVA VELIKIM SINANOM

Mimar Sinan je bio glavni arhitekta u vrijeme vladavine nekoliko osmanskih sultana, a Evlija Čelebija ga u svom "Putopisu" naziva Velikim Sinanom.

VODU DOVEO U ISTANBUL SA UDALJENOSTI OD 55 KILOMETARA

Mimar Sinan je izgradio vodovod Kirk Cesme kojim je u Istanbul doveo vodu sa udaljenosti od 55 kilometara. Izgradio je glavni i manje bazene i riješio problem vodosnabdijevanja u Istanbulu u 16. stoljeću, a ovaj projekt slovi za svojevrsno inženjersko čudo tog doba.

Dugi akvadukt, zakrivljeni akvadukt i akvadukt Maglova i danas uspravno stoje, prkose vremenu i svjedoče o arhitektonskom umijeću Mimara Sinana.

Mimar Sinan se blisko zanimao za sve grane umjetnosti perioda u kojem je živio, a u svoje radove uključio je i osmanske pločice iz 16. stoljeća, kaligrafiju, rezbarenje i dekoraciju.

Vršio je i restauraciju i popravku nekih starih objekata. Tako je izvršio važne radove na održavanju džamije Aja Sofije, popravio je kupolu džamije 1573. godine i oko nje izgradio kontrafore.

Historičari su saglasni da Mimar Sinan predstavlja kulturološku eksploziju u arhitekturi tokom najuspješnijih godina Osmanskog perioda. Slovi za arhitektu koji je Konstantinopol pretvorio u Istanbul, a njegova djela odišu jakim emocijama, vještinom, profinjenošću i vrhunskom estetikom.

Najznačajnije među stotinama djela Mimara Sinana zasigurno je istanbulska džamija Sulejmanija, a most Medmed-paše Sokolovića je njegov pečat na Balkanu.

Riječ je o nacionalnom spomeniku BiH koji je dug oko 120 metara i duž kojeg devet kamenih stubova pravi 11 lučnih otvora.

Izgrađen je u periodu od 1571. do 1577. godine po naredbi Mehmed-paše Sokolovića, tadašnjeg osmanskog velikog vezira, a od 2007. godine se nalazi na listi svjetske baštine UNESCO-a.

Jedinstveno kameno zdanje stoljećima spaja obale Drine i ljepotom zadivljuje prolaznike. Bio je inspiracija mnogim umjetnicima, a pisac Ivo Andrić je za roman "Na Drini ćuprija" 1961. godine dobio Nobelovu nagradu za književnost.

www.stav.ba

BOSANSKI LJILJAN – SIMBOL TVRDOGLAVE BOSANSKE OPSTOJNOSTI

Čudnovata i zagonetna čovjekova potreba da simbolički obilježava prostore svoga staništa sve vrijeme njegova povijesnog razvoja, pokazuje kako bio/geografski uvjeti života na neki način postaju i ostaju duhovnim okvirom njegova opstanka, često presudnijim od hrane. Vrijeme odrastanja u određenom socio/geografskom miljeu ostavlja duboke i, uglavnom, neizbrisive tragove u duši. Tako; boje zavičajnih jutara i sutona, svjetla podneva i tame olujnih dana; mirisi godišnjih doba i zemlje, teški rebusi zvijezda noćnog neba, prsten horizonta s praga rodne kuće ili brijega gdje smo se povlačili u osamu da tugujemo, sanjarimo ili ljubimo, svadbe i ukopi, igre, pjesme i leleci, zvuci noći i dana, i sve ostalo, ma kako nam se činilo sitno i banalno, postaju stjenke naše osobnosti, savitljiva opna zidova tajanstvene i zanimljive kutije gdje boravi ono što zovemo ličnost.

Bosanski ljiljan (*Lilium bosniensis*) najčešće raste na tamnim, crnim kamenim podlogama: mramoru, bazaltu ili nekom od vrsta umjetnog kamena. Bijelog ili žutog varijeteta, ponekad ga možemo naći zagasito oker boje, boje mesinga, posve presvučenog pepeljastom koprenom, ili samo prošaranog modrim pjegama bakrenog oksida. Iznimno ga možemo vidjeti srebrenasto sjajnog, teškog sjaja kroma ili jasno zlatne boje kako svjetluca iz daleka. Možemo ga naći i na malim betonskim podlogama kojom se pokrivaju sasvim mali prostori za urne, a raste i u uglovima in memoriam pločica od nehrđajućih materijala.

Bosanski ljiljan jedini je cvijet koji ne zanima botaničare. Ne možete ga naći u enciklopedijama i botaničkim atlasima i leksikonima. *Lilium bosniensis* ne pripada carstvu flore, on pripada carstvu mrtvih i cvjeta u tišini memorijalnih parkova, po razbacanim haremima i grobljima na periferijama megalopolisa ili sasvim nepoznatih i beznačajnih mjesta Evrope, Amerike, Australije...

Iako mu u pojavnosti ne možemo vidjeti korijenje, ono je neobično staro i razgranato i proteže se sve do posljednjih stoljeća prvog milenija, po Isi. Sve do franačkih prostora, odakle mu jedan krak s Kotromanićima počinje rasti na prostoru stare bosanske banovine, pa zatim kraljevine. Stiješnjen između lavina vojni sa Zapada i s Istoka, biva skoro zatomljen u velikom Osmanskom Carstvu, a povijesnom smjenom tuđih suverena počinje stidljivo da klija iz starih gotovo zaboravljenih rukopisa na bosančici, da bi konačno u posljednjem krvavom nevremenu, kad se na očigled takozvane svjetske javnosti, pa čak i uz neposredno prisustvo vojnih snaga Ujedinjenih nacija, vršila bešćutna, gola i sirova fizička likvidacija jednog etnosa, bosanski ljiljan postao tužnim simbolom pripadnosti jednom nesretnom prostoru. Postao simbolom tvrdoglave bosanske opstojnosti.

(Ulomak iz knjige pripovijedaka "Na jugu ljiljani", 2009.)

Arif Ključanin rođen je 1956. u Bosanskom Kobašu. Odrastao je u Požegi i Rijeci, gdje završava dodiplomske i poslijediplomske studije. Od 1996. godine živi na Novom Zelandu. Autor je više zapaženih prozaičkih knjiga, a objavio je i dvadesetak znanstvenih eseja i radova iz više oblasti društvenih znanosti i kulture.

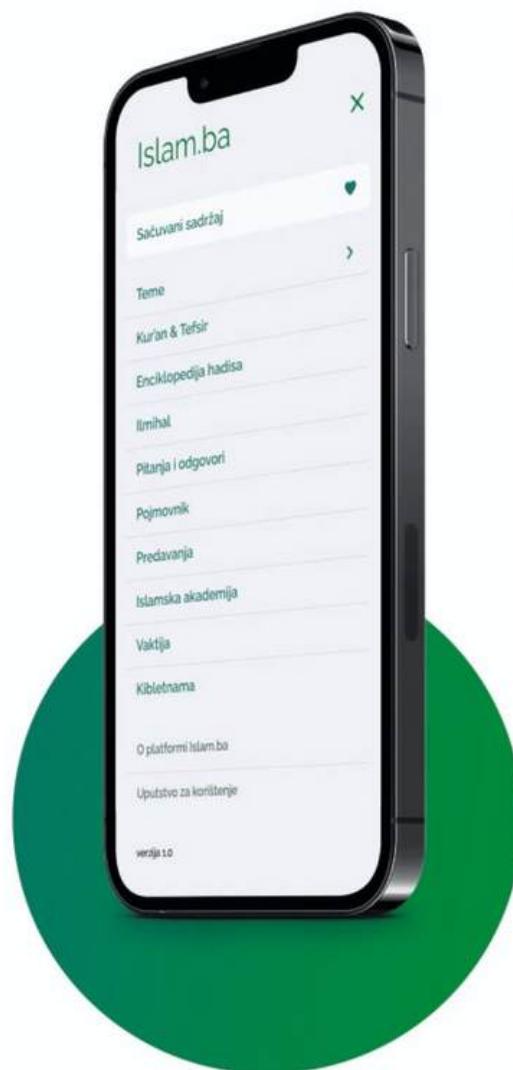

 islam.ba

O Islam.ba

Internetska platforma islam.ba promovira ispravno razumijevanje islama, shodno tumačenju Islamske zajednice u Bosni i Hercegovini, i osigurava vjersko obrazovanje i odgoj muslimana različitih generacija. Kreirajući novi sadržaj, ali i promovirajući bogato naslijeđe bosanskohercegovačkih učenjaka, islam.ba djeluje kao najveća internetska baza odgojno-obrazovnog vjerskog sadržaja na bosanskom jeziku.

Dodatna vrijednost islam.ba jeste interakcija s javnošću, odnosno korisnicima u domovini i širom svijeta. Omogućava odgovore na pitanja iz oblasti vjere, servisne informacije o vjerskim aktivnostima te lično usavršavanje kroz pohađanje samostalnih i interaktivnih kurseva iz različitih vjerskih oblasti.

Šta nudi Islam.ba

Najveću bazu članaka o islamskim temama.

Kur'an s arapskim tekstom, prijevodima i tefsirima.

Video i audio sadržaj dostupan u različitim formatima.

Enciklopediju odabranih hadisa s komentarom.

Bazu fetvi s mogućnošću postavljanja pitanja.

Lično usavršavanje kroz pohađanje samostalnih i interaktivnih kurseva.

islam.ba

ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ
UPUĆUJE VAM ČESTITKE U POVODU

DANA NEZAVISNOSTI
Bosne i Hercegovine

Bajram Šerif Mubarek Olsun

ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

Åkerssjövägen 10
461 53 Trollhättan

kontakt@izb.se
www.izb.se

0520-49 90 64
0763-10 24 47